

16 mars 2016

Spetsforskning och samverkan finns i hela landet

På senare tid har den relevanta och intressanta frågan om relationen mellan den akademiska forskningen och näringslivet diskuterats flitigt, bland annat i Vetenskapsrådets tidning Curie. Det är dock slående att det i diskussionen nästan alltid exemplifieras utifrån landets äldre lärosäten – oftast KTH, KI, Lund och Uppsala. KK-stiftelsen vill komplettera och utveckla denna bild.

Det är ett problem att debatten lätt glömmer bort de andra lärosätena i vårt land. Lärosäten som även de utbildar arbetskraft för landets internationellt orienterade företag. Företag som har flertalet av sina producerande bolag utanför våra tre storstäder. Dessa lärosäten bedriver också spetsforskning inom områden som är av helt avgörande betydelse för företagets konkurrenskraft.

KK-stiftelsen finansierar såväl forskning som utbildning på avancerad nivå vid landets nya universitet och högskolor, när projekten samproduceras med näringslivet, utifrån övertygelsen att detta stärker landets konkurrenskraft. Lärosätena bedriver sin verksamhet i städer som Jönköping, Örebro, Karlskrona, Eskilstuna och Trollhättan och de resultat vi ser av våra investeringar är imponerande – såväl ut ett näringslivsperspektiv som ut ett rent vetenskapligt perspektiv.

Ett tydligt och relevant exempel är de företagsforskarskolor som KK-stiftelsen delfinansierar vid ovan nämnda lärosäten. Här finns idag drygt 160 doktorander som delar sin tid mellan det företag eller industriforskningsinstitut vid vilket de är anställda och det lärosäte som ansvarar för forskarskolan och utbildningen. Doktoranderna är anställda vid såväl namnkunniga företag – som Volvo, Scania, ABB, Ericsson och Stora Enso – som mindre företag, ofta underleverantörer. Företagen avsätter ordentligt med tid för sina anställda att genomgå en forskarutbildning inom det senaste utifrån en enkel logik: Kompetensutveckling och specialistkunskaper medför förbättringar för bibehållna och utvecklade konkurrensfördelar i ett globalt, och stentufft, näringslivsklimat.

Så till den eviga frågan om nytta. Det är utan tvekan så att lärosäten stärks i sitt värv rent vetenskapligt när de integrerar företagets perspektiv i den forskning och utbildning som bedrivs. Samarbetet genererar nya uppslag till intressanta frågeställningar att beforska, och bidrar till att vetenskapliga artiklar samproduceras, doktorander utexamineras och studenter får en kombination av kunskaper som krävs i arbetslivet. Det är tveklöst så att också de företag som samarbetar med akademien

stärks i sin kärnverksamhet – och inte bara inledningsvis utan även på ett djupare plan. För det är med långsiktiga samarbeten mellan akademi och näringsliv precis som det är med grundforskning inom olika områden: Resultaten är inte alltid förutsägbara.

Bland KK-stiftelsens projekt ser vi dessutom att de akademiska miljöer som en gång valt att samarbeta med externa aktörer fortsätter med samarbetet. Vi ser också att företag som en gång valt att gå med i ett samarbetsprojekt med allra största sannolikhet gör det igen – utifrån en strategi för hur och med vilka man vill samarbeta. Och som bonus leder det även ofta till utbyten av personal mellan företag och lärosäte. I de drygt 200 forskningsprojekt som delfinansieras av KK-stiftelsen pågår samproduktion med minst 600 företag av olika storlek.

Denna sorts samverkan, där samproduktionen ligger mitt i kärnan i parternas respektive verksamhet, är viktig för såväl de lärosäten som finns runtom i vårt land som för de företag – stora som små – som huvudsakligen bedriver sin verksamhet utanför storstadsregionerna.

Madelene Sandström, vd KK-stiftelsen